

Kommunledningskontoret
Tjänsteskrivelse till kommunfullmäktige

Datum:
2026-08-27

Diarienummer:
KSN-2024-01513

Handläggare:
Sofia Venemalm

Svar på motion om att våldsutövaren ska flytta - inte den som utsatts för våld från Sofia Andersson (M) m.fl.

Kommunstyrelsens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

1. **att** besvara motionen med föredragningen i ärendet.

Ärendet

Sofia Andersson (M) m.fl. föreslår i en motion väckt vid kommunfullmäktiges sammanträde den 29 april 2024.

- att Uppsalahem och socialförvaltningen får i uppdrag att göra en översyn av riktlinjer och policyer för att säkerställa att den som utsatts för våld av någon den bor med inte vräks,
- att det utreds hur Uppsala kommun kan bidra till att fler våldsutövande partners ska kunna vräkas och den våldsutsatta kan ta över kontraktet,
- att Uppsalahem får i uppdrag att tillsammans med berörda nämnder och bolag utreda möjligheterna att säga upp kontraktet för våldsutövaren och i stället överlåta det till den våldsutsatta i de fall där det identifierats våld i nära relation.

Beredning

Ärendet har beretts av kommunledningskontoret i samarbete med socialförvaltningen och Uppsalahem.

Ärendet behandlades av socialnämnden 16 juni 2026 och av kommunstyrelsen 17 juni 2026

Föredragning

I Sverige misshandlas en kvinna i genomsnitt var 20:e minut och var fjärde kvinna har någon gång utsatts för våld. Omkring ett av tio barn har upplevt våld i hemmet någon gång och många barn som upplever våld blir också själva utsatta för våld.

Motionen väcker viktiga frågeställningar kopplade till att boendet är central fråga för personer utsatta för våld i nära relationer. Forskning visar att möjligheten att få en egen bostad kan vara avgörande för att våldsutsatta ska ta steget och lämna en våldsam relation. När det gäller våld i nära relationer är hemmet den farligaste platsen för våldsutsatta vuxna och barn då det är där majoriteten av våldet sker. Ofta är det svårt för den som är utsatt för våld att söka hjälp eller ta sig ur relationen, och frågan om bostad är ofta avgörande.

Precis som motionärerna anger så har socialförvaltningen i sitt grunduppdrag att arbeta vräkningsförebyggande, men under det senaste året har socialförvaltningen samverkat med Uppsalahem för att skapa rutiner och policys som underlättar för att våldsutsatta ska säkras en trygg bostadssituation. Därmed har socialnämndens verksamhet arbetat proaktivt för att efterleva intentionerna i betänkandet *Åtgärder för tryggare bostadsområden 2023/24:CU20*, när det gäller lagförändringarna som innebär förbättrade förutsättningar för en hyresgäst som utsatts för våld av en närstående att behålla lägenheten vid en uppsägning, samt möjligheterna för en medhyresgäst eller medboende make eller sambo som utsatts för våld av en närstående att överta ett hyreskontrakt.

Uppsalahems styrelse fattade i september 2024 beslut om en särskild boendekedja för våldsutsatta. Aktörer som socialförvaltningen, kommunledningskontoret, Uppsala kvinnojour och Kvinnobyrå har varit involverade och bidragit till förslaget till att ändra principerna i Uppsalahems uthyrningspolicy men initiativet har kommit från Uppsalahem själva.

Uppsalahems utredning har slagit fast att det största behovet är bostäder till våldsutsatta som idag bor på skyddat- eller utslusningsboende och behöver komma vidare till en permanent bostad. En annan målgrupp är våldsutsatta med ett konstaterat skyddsbehov som inte kan få skyddat boende eller skyddade personuppgifter på grund av exempelvis delad vårdnad. Många av dessa personer har svårt att få en bostad på den ordinarie bostadsmarknaden då de exempelvis saknar kapital eller förvärvsarbete, har skulder på grund av ekonomiskt våld, problematik med tidigare störningar eller att de inte har haft möjlighet att ställa sig i kö hos Uppsala Bostadsförmedling.

Samtidigt har många inget ytterligare stödbehov från kommunen och kvalificerar därför inte heller för bostadssociala kontrakt. Tillgång till bostad blir därför en nyckelfråga för att kunna förändra sin situation. Utan en bostadslösning har många begränsade valmöjligheter där man ofta tvingas ta osäkra bostadssituationer på andrahandsmarknaden eller fortsätta leva tillsammans med våldsutövaren. Detta behov är särskilt påtagligt gällande våldsutsatta kvinnor med barn.

Som ett led i att jobba fram strukturer för att bekämpa våld i nära relationer har Uppsalahems styrelse beslutat att ändra kraven för att godkänna ny hyresgäst i riktlinjen för uthyrning i syfte att säkerställa att våldsutsatta med skuld och tidigare störningar relaterade till utsatthet för våld kan godkännas.

Vidare har Uppsalahem ändrat riktlinjen för uthyrning för att möjliggöra för Uppsala kvinnojour att hyra två bostäder per år. Uthyrningen av lägenheter till kvinnojouren sker genom att jouren hyr två lägenheter som de i sin tur förmedlar till våldsutsatta inom ramen för sin verksamhet. Under första året står kvinnojouren för avtalet och hyran. Under det andra året står jouren fortsatt för avtalet men den våldsutsatta betalar hyran. Det tredje året får den våldsutsatta ta över avtalet som ett förstahandskontrakt under förutsättning att hyrorna under det andra året betalats i tid och att det inte finns någon misskötsamhet under boendetiden.

Uppsalahems styrelse har även i samråd och i samarbete med kommunens resurscentrum mot våld, Nexus, beslutat att utöka Uppsalahems regler för hyresgäster gällande kundvård till att omfatta personer utsatta för våld i nära relation.

Kundvård vid våld i nära relation resulterar i två hyresavtal, ett för den våldsutsatta och ett för våldsutövaren. När hyresavtalet för den nuvarande bostaden står på make/maka/sambo får denne bo kvar medan den våldsutsatta får ett nytt hyresavtal.

När hyresavtalet för nuvarande bostad står på den våldsutsatta, får make/maka/sambo ta över avtalet, medan den våldsutsatta får ett nytt avtal. Den våldsutsattas behov av bostad ska styrkas av socialförvaltningens Nexus-grupp.

Det finns exempel på kommuner som vräker vad man misstänker vara våldsutövare med stöd av exempelvis allmännyttans inrapporterade störningar. Detta är inte en helt enkel och rättssäker process och kan komma att belasta exempelvis hyresnämnden i åtskilliga överklaganden. Uppsalahem har i stället valt att hantera detta genom att kundvård vid våld i nära relation resulterar i två hyresavtal, ett för den våldsutsatta och ett för våldsutövaren. När hyresavtalet för den nuvarande bostaden står på make/maka/sambo får denne bo kvar medan den våldsutsatta får ett nytt hyresavtal. När hyresavtalet för nuvarande bostad står på den våldsutsatta, får make/maka/sambo ta över avtalet, medan den våldsutsatta får ett nytt avtal.

Slutligen genomförde socialförvaltningen under 2025, på uppdrag av socialnämnden, en utvärdering av kommunkoncernens samlade insatser för att säkerställa att våldsutsatta personer, särskilt kvinnor, får tillgång till ett tryggt och stadigvarande boende.

Med anledning av utredningen beslutade socialnämnden 11 februari 2026, § 12, att en kommunikationsinsats i syfte att öka kunskapen hos våldsutsatta kvinnor om befintliga stödinsatser inom kommunen ska genomföras. Vidare beslutade socialnämnden att utreda förutsättningarna för att våldsutsatthet ska kunna utgöra grund för förtur i bostadskö samt att möjligheten att, i vissa fall, låta den våldsutövande parten flytta till annan bostad i stället för den utsatta personen. Syftet med åtgärderna är att stärka förutsättningarna för att fler våldsutsatta kvinnor ska få tillgång till ett tryggt och långsiktigt boende.

Mot bakgrund av ovanstående anses motionen vara besvarad.

Ekonomiska konsekvenser

Inte aktuellt i ärendet.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad den 27 augusti 2026

- Bilaga 1, Motion om att våldsutövaren ska flytta – inte den som utsatts för våld från Sofia Andersson (M) m.f.l
- Bilaga 2, Protokollsutdrag från socialnämnden 16 juni 2026
- Bilaga 3, Protokollsutdrag från kommunstyrelsen 17 juni 2026

Kommunledningskontoret

Birgitta Pettersson
Stadsdirektör

Ingela Hagström
Biträdande stadsdirektör
och utvecklingsdirektör

Motion om att våldsutövaren ska flytta – inte den som utsatts för våld

Under årets första tre månader misstänks minst 12 kvinnor ha mördats. Samhället måste ta detta problem på största allvar och måste underlätta för personer som utsatts för våld av en närstående eller partner. En person som utsatts för fysiskt våld har ofta under en lång tid även utsatts för psykiskt och ekonomiskt våld och tröskeln att lämna en destruktiv relation är ofta väldigt hög. Oron för att inte ha någonstans att ta vägen är ett av de allra största hindren för att lämna. Ingen ska behöva stanna kvar i en våldsam relation i rädsla för att bli av med sin bostad. Det är också en orimlig ordning att det i så många fall idag är den våldsutsatta som behöver flytta om man väl bestämt sig för att lämna eller anmäla brott, medan våldsutövaren kan bo kvar.

Hela samhället måste hjälpas åt att ställa om så att brottsoffers rättigheter hamnar i fokus. Regeringen har beslutat om nya förslag som träder i kraft den 1 juli och som innebär att en person som använder lägenheten för att utöva våld mot en närstående ska kunna bli av med den i större utsträckning än idag. Samtidigt ska möjligheter för den brottsutsatta att få ta över hyresavtalet för egen del stärkas och det ska finnas bättre förutsättningar för en brottsutsatt hyresgäst att få behålla hyresavtalet vid en uppsägning.

Idag finns ett vräkningsförebyggande arbete i kommunen som bland annat innebär råd och stöd för den som fått meddelande om kommande avhysning på grund av exempelvis uteblivna inbetalningar eller störningar. Det är inte ofta som våld uppges som anledning till exempelvis uteblivna betalningar men det betyder inte att fallen inte existerar. Det finns också boendekonsulenter och kundvård hos Uppsalahem som bland annat kan hjälpa till med flytt inom det beståndet om det skulle vara påkallat. Med andra ord finns mycket uppsökande arbete där det uppmärksammas störningar eller uteblivna inbetalningar. I det arbetet skulle det exempelvis kunna vara möjligt att fråga om våldsutsatthet och på så vis fånga upp personer som annars inte uppmärksammas.

När våldsutsatthet uppmärksammas skulle Uppsala kommun och även Uppsalahem i samarbete med exempelvis Nexus kunna bidra till att intentionerna i den nya lagen efterlevs. Det innefattar inte bara vräkningsförebyggande arbete utan också att hjälpa den våldsutsatta att kunna få ta över ett hyreskontrakt i dialog med hyresvärden, när detta är nödvändigt. Allt för att säkerställa att det är våldsutövaren som ska flytta och kunna vräkas samtidigt som partnern ska få bättre möjlighet att ta över hyreskontraktet.

Med anledning av ovanstående yrkar vi:

- att** Uppsalahem och socialförvaltningen får i uppdrag att göra en översyn av riktlinjer och policyer för att säkerställa att den som utsatts för våld av någon den bor med inte vräks,
- att** det utreds hur Uppsala kommun kan bidra till att fler våldsutövande partners ska kunna vräkas och den våldsutsatta kan ta över kontraktet,
- att** Uppsalahem får i uppdrag att tillsammans med berörda nämnder och bolag utreda möjligheterna att säga upp kontraktet för våldsutövaren och i stället överlåta det till den våldsutsatta i de fall där det identifierats våld i nära relation.

Sofia Andersson (M)

Robin Kronvall (M)

Evelina Solem (KD)

2024-04-22

Socialnämnden
Protokollsutdrag

Datum:
2026-06-16

§ 95

Svar på motion om att våldsutövaren ska flytta - inte den som utsatts för våld från Sofia Andersson m.fl. (M)

SCN-2026-00537

Beslut

Socialnämnden beslutar

1. **att** besvara motionen med föredragningen i ärendet.

Ärendet

Sofia Andersson (M) m.fl. föreslår i en motion väckt vid kommunfullmäktiges sammanträde den 29 april 2024.

- att Uppsalahem och socialförvaltningen får i uppdrag att göra en översyn av riktlinjer och policyer för att säkerställa att den som utsatts för våld av någon den bor med inte vräks,
- att det utreds hur Uppsala kommun kan bidra till att fler våldsutövande partners ska kunna vräkas och den våldsutsatta kan ta över kontraktet,
- att Uppsalahem får i uppdrag att tillsammans med berörda nämnder och bolag utreda möjligheterna att säga upp kontraktet för våldsutövaren och i stället överlåta det till den våldsutsatta i de fall där det identifierats våld i nära relation.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad den 19 maj 2026
- Bilaga 1, motion om att våldsutövaren ska flytta – inte den som utsatts för våld från Sofia Andersson m.fl. (M)

Yrkanden

Sofia Andersson (M), Vivianne Eriksson (M), Viviane Obaid (C), Leif Boström (KD), Ludvig Arbin (L) och Lisen Burmeister (SD) yrkar att motionen ska bifallas.

Socialnämnden
Protokollsutdrag

Datum:
2026-06-16

Hanna Victoria Mörck (V) yrkar avslag på Sofia Anderssons (M) m fl. yrkande och yrkar bifall till liggande förslag.

Beslutsgång

Ordföranden ställer Sofia Anderssons (M) m fl. yrkande mot eget yrkande och finner bifall till eget yrkande om bifall till liggande förslag.

Reservationer

Sofia Andersson (M), Vivianne Eriksson (M), Viviane Obaid (C) och Leif Boström (KD) anmäler reservation enligt:

Det är under all kritik att det tagit över två år för att dessa motioner ska behandlas. Under den tiden har socialnämnden tagit ett inriktningsbeslut som ligger i linje med motionernas intentioner. Det är såklart välkommet men hade detta gjorts när motionerna lämnades in hade det sparat de våld utsatta i Uppsala värdefull utredningstid. Förslagen hade kunnat vara verklighet. Vi vill också poängtera att det inte bara är möjligheten för en våld utsatt partner att bo kvar i lägenheten om den så vill, eller beviljas nytt kontrakt i allmännyttan om den så vill, som är av vikt. Utan också att se över möjligheterna att faktiskt vräka våldsutövaren från den gemensamma lägenheten i fler fall.

Kommunstyrelsen
Protokollsutdrag

Datum:
2026-06-17

§ 262

Svar på motion från Sofia Andersson (M) m.fl. om att våldsutövaren ska flytta – inte den som utsatts för våld

KSN-2024-01513

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. **att** besvara motionen med föredragningen i ärendet.

Ärendet

Sofia Andersson (M) m.fl. föreslår i en motion väckt vid kommunfullmäktiges sammanträde den 29 april 2024.

- att Uppsalahem och socialförvaltningen får i uppdrag att göra en översyn av riktlinjer och policyer för att säkerställa att den som utsatts för våld av någon den bor med inte vräks,
- att det utreds hur Uppsala kommun kan bidra till att fler våldsutövande partners ska kunna vräkas och den våldsutsatta kan ta över kontraktet,
- att Uppsalahem får i uppdrag att tillsammans med berörda nämnder och bolag utreda möjligheterna att säga upp kontraktet för våldsutövaren och i stället överlåta det till den våldsutsatta i de fall där det identifierats våld i nära relation.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 19 maj 2026
- Bilaga 1, motion om att våldsutövaren ska flytta – inte den som utsatts för våld från Sofia Andersson (M) m.fl.

Yrkanden

Therez Almerfors (M), Ehsan Nasari (C) och Jonas Segersam (KD) yrkar bifall till motionen.

Kommunstyrelsen
Protokollsutdrag

Datum:
2026-06-17

Maria Rosander (SD) yrkar bifall till motionen.

Beslutsgång

Ordföranden ställer liggande förslag att besvara motionen mot Therez Almerfors (M) m.fl. yrkande att bifalla densamma och finner att kommunstyrelsen bifaller liggande förslag att besvara motionen.

Reservationer

Therez Almerfors (M) och Jonas Segersam (KD) samt Sofia Andersson (M), Fredrik Hultman (M) och Mats Gyllander (M) reserverar sig mot beslutet enligt följande:

Det är under all kritik att det tagit över två år för att denna och föregående motion att behandlas. Under den tiden har socialnämnden tagit ett inriktningsbeslut som ligger i linje med motionernas intentioner. Det är såklart välkommet men hade detta gjorts när motionerna lämnades in hade det sparat de våldsutsatta i Uppsala värdefull utredningstid. Förslagen hade kunnat vara verklighet. Vi vill också poängtera att det inte bara är möjligheten för en våldsutsatt partner att bo kvar i lägenheten om den så vill, eller beviljas nytt kontrakt i allmännyttan om den så vill, som är av vikt. Utan också att se över möjligheterna att faktiskt vräka våldsutövaren från den gemensamma lägenheten i fler fall.

Vi reserverar oss till förmån för att bifalla motionen.

Maria Rosander (SD) reserverar sig mot beslutet enligt följande:

För Sverigedemokraterna är det otroligt viktigt att kommunen har proaktiva arbetssätt och allomfattande stöd till den som drabbas av våld i nära relationer. I en så utsatt period är det viktigt att den drabbade inte vräks från kommunens allmännytta. Sverigedemokraterna menar även att kommunen behöver ha möjligheten att vräka dömda brottslingar.

Särskilda yttranden

Stefan Hanna (UP) lämnar ett särskilt yttrande enligt följande:

Utvecklingspartiet demokraterna, UP, anser att det ska vara förövarna som får ta negativa konsekvenser av sitt dåliga beteende. Det borde vara en självklarhet att en person som lever tillsammans med en annan person i en hyreslägenhet och utsätts för misshandel ska kunna få ta över hyreskontraktet. Det är dock viktigt att det är ställt utom allt rimligt tvivel att våldsförövaren är en förövare och har blivit dömd för brottet. Det måste också vara styrkt att personerna levit tillsammans under en längre tid.

Sida 128 (168)

Kommunstyrelsen
Protokollsutdrag

Datum:
2026-06-17

Protokollet är justerat elektroniskt.
De elektroniska underskrifterna återfinns sist i protokollet.

Utdragsbestyrkande